

Wiad. entomol.	21 (2)	Poznań 2002
----------------	--------	-------------

KRÓTKIE DONIESIENIA

SHORT COMMUNICATIONS

307. Materiały do poznania *Dytiscidae*, *Haliplidae* i *Gyrinidae* (Coleoptera) Ciężkowicko-Rożnowskiego Parku Krajobrazowego

Contribution to the knowledge of *Dytiscidae*, *Haliplidae* and *Gyrinidae* (Coleoptera) from Ciężkowice-Rożnów Landscape Park

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Dytiscidae*, *Haliplidae*, *Gyrinidae*, faunistics, Ciężkowice-Rożnów Landscape Park, SE Poland.

Ciężkowicko-Rożnowski Park Krajobrazowy powstał w 1995 roku i położony jest w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego, obejmując swoim zasięgiem najcenniejsze przyrodniczo fragmenty zachodniej części Pogórza Ciężkowickiego.

Obserwacje opisywanej grupy owadów prowadzono w sztucznie wykonanym stawie zlokalizowanym na terenie użytku ekologicznego „Polichy” (UTM: DA91). W trakcie trzyletnich badań (1998–2001), odławiając imagines i larwy przy pomocy czepaka hydrobiologicznego, stwierdzono występowanie tam: 23 gatunków pływakowatych (*Dytiscidae*), 2 gatunków flisakowatych (*Haliplidae*) oraz jednego gatunku krętaka (*Gyrinidae*).

Wykaz gatunków:

DYTISCIDAE: *Hydroporus dorsalis* (FABR.); *H. melanocephalus* (MARSH.); *H. memnonius* (NIC.); *H. palustris* (L.); *H. pubescens* (GYLL.); *Coelambus impressopunctatus* (SCHALL.); *Hyphydrus ovatus* (L.); *Laccophilus minutus* (L.); *Ilybius quadriguttatus* (LAC.); *Rhantus bi-striatus* (BERG.); *R. exsoletus* (FORS.); *R. grapii* (GYLL.); *R. notaticollis* (AUBE.); *R. notatus* (FABR.); *R. suturalis* (MAC LEAY.); *R. suturellus* (HARR.); *Colymbetes fuscus* (L.); *Hydaticus seminiger* (DEG.); *Dytiscus circumflexus* (FABR.); *D. marginalis* (L.); *Acilius canaliculatus* (NIC.); *A. sulcatus* (L.); *Graphoderus austriacus* (STURM.).

Dominującym gatunkiem na badanym stanowisku jest *D. marginalis*, obserwowany często w trakcie atakowania młodych żab oraz traszek. Natomiast bardzo rzadkim jest pokrewny gatunek *D. circumflexus*, którego odłowiono tylko raz, podczas znacznego ubytku wody w stawie; przebywał on wraz z *D. marginalis* w jednej z nierówności dna stawu.

GYRINIDAE: *Gyrinus natator* (L.).

HALIPLIDAE: *Haliplus heydeni* (WEHNCKE.); *H. laminatus* (SCHALL.).

H. heydeni jest na badanym stanowisku gatunkiem bardzo liczny natomiast w przypadku *H. laminatus* odłowiony został tylko jeden osobnik, w kępie glonów wybranych z dna wspomnianego stawu.

Przedstawione dane są jak do tej pory jedynymi z tego terenu i stanowią przyczynek do poznania entomofauny Zespołu Parków Krajobrazowych byłego województwa tarnowskiego. Są to jednocześnie częściowe dane trwającej waloryzacji przyrodniczej tego terenu.

Serdecznie dziękuję panu Danielowi KUBISZOWI (ISiEZ PAN w Krakowie) za inspirację do zajęcia się tą grupą chrząszczy oraz za pomoc w gromadzeniu materiału.

Andrzej TRZECIAK, Zespół Parków Krajobraz., Tarnów

308. Nowe dla polskiej części Pienin chrząszcze z rodzajów *Bradycellus* ERICHSON i *Acupalpus* LATREILLE (*Coleoptera: Carabidae*)

Betles of the genus *Bradycellus* ERICHSON and *Acupalpus* LATREILLE (*Coleoptera: Carabidae*) new for Polish Pieniny Mts.

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Carabidae*, *Bradycellus*, *Acupalpus*, new records, Pieniny Mts., S Poland.

Pieniny należą do regionów Polski o stosunkowo słabym poznaniu chrząszczy z rodziny *Carabidae*. Do tej pory potwierdzono występowanie zaledwie 188 gatunków (PAWŁOWSKI 2000: Monogr. Pienińskie 1:177-194.). Mimo, iż jest to atrakcyjny przyrodniczo obszar, brakuje aktualnych danych faunistycznych.

Podczas prowadzonych w lecie odłowów przy użyciu przynęty świetlnej ujawniono występowanie kolejnych gatunków. Wszystkie okazy odłowiono na tym samym stanowisku:

– Pieniny, Cisowiec (UTM: DV57), 16 VIII 2001, kserotermiczne zbocze o wystawie południowej.

Bradycellus verbasci (DUFTSCHMID, 1812)

Gatunek występujący od Szwecji do północnej Afryki; na wschód sięga do Kaukazu. W Polsce uznawany za rzadko spotykany. Odłowiono 1 ex.

Acupalpus parvulus [= *dorsalis*] (STURM, 1825)

Gatunek szeroko rozmieszczony: od północnej Afryki do 64° szerokości geograficznej północnej, znany z Syberii, zachodniej Azji, Kaukazu, Wysp Kanaryjskich i Madery. Najpospolitszy gatunek w rodzaju. Nie wykazanie go z Pienin potwierdza tezę o słabym zbadaniu tego regionu. Odłowiono 1 ex.

Acupalpus suturalis DEJEAN, 1829

Gatunek znany z południowej Europy, w południowo-wschodniej części kontynentu jest znacznie rzadszy. Stanowiska zanotowano również w Azji Mniejszej i na Kaukazie. W Polsce jest to gatunek bardzo rzadki. Ostatnie doniesienia o jego występowaniu pochodzą sprzed 60 laty z Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej i Śląska Dolnego. Odłowiono 1 ex.

Wszystkie wymienione wyżej okazy zebrał i oznaczył autor, u którego znajduje się również materiał dowodowy.

Paweł SIENKIEWICZ, Kat. Ent. AR, Poznań